

Protokół

13. posiedzenia, 4. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 6. października 1881.

Początek o godzinie 11. minut 20 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: pp. Czajkowski Alfons, Jasiński Józef, Turzański, Jan hr. Stadnicki.

Obeecnich posłów 126.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oświadcza, iż protokół z 11. posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie podniesiono zarzutów, a protokół z 12. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej złożony do przejrzenia.

Sekretarz p. Jasiński Józef, czyta spis petycyj, wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 6. października 1881, a przydzielonych następującym komisjom: petycyjnej Nr. 387, 392, 393, 398, 400, 402, 407, — drogowej Nr. 388, 389, 401, — administracyjnej Nr. 390, 403, — bankowej Nr. 391, — prawniczej Nr. 394, — kultury krajowej Nr. 395, 406, — budżetowej Nr. 396, 397, 399, 405, 408, — kolejowej Nr. 404.

Sekretarz p. Józef Jasiński czyta dostatecznie poparty wniosek p. Zygmunta Sawczyńskiego, w sprawie zamianowania osobnych katechetów dla seminarjów nauczycielskich we Lwowie i Krakowie, i przyznania im płacy jaką inni nauczyciele tych szkół pobierają.

Marszałek oświadcza, iż z wnioskiem tym postąpi według przepisów regulaminu.

Sekretarz p. Józef Jasiński czyta dostatecznie poparty wniosek p. Grossa, w sprawie zmiany §. 45. ust. z dnia 29. lutego 1880, o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i o tępieniu tychże.

Marszałek oświadcza, że z wnioskiem tym postąpi według przepisów regulaminu.

P. Golejewski wnosi, ażeby petycyę Nr. 338 gminy Grębów ad Wydrze, przydzieloną komisji petycyjnej, przekazać komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Sprawozdawca p. Pietruski czyta sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie sprzedaży należącego do krajowego funduszu szkół ludowych gruntu pod l. 105/144 w Nowym Sączu i wnosi odesłać to sprawozdanie do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków za rok 1879. funduszu krajowego oraz funduszków uposażonych ze skarbu krajowego lub budżetem objętych.

P. Goldman odczytuje je z następującym wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się Wydziałowi krajowemu absolutorium z rachunków za rok 1879. funduszu krajowego i funduszków uposażonych ze skarbu krajowego lub budżetem objętych.“

Po przemówieniu p. Krukowieckiego, sprawozdawcy i p. Krukowieckiego w sprawie sprostowania faktu, uchwała Izba wniosek komisji.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszków samoistnych (niedotowanych) budżetem nie objętych za r. 1879.

Sprawozdawca p. Romanowicz uwolniony od czytania na wniosek p. ks. Sawy, odczytuje wniosek komisji:

„Wysoki Sejm raczy zamknięcia rachunków funduszków samoistnych (niedotowanych) budżetem nieobjętych, za rok 1879. przyjąć do wiadomości.“

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji kultury krajowej o petycji Towarzystwa rybackiego w Krakowie.

Sprawozdawca p. Rey uwolniony na wniosek p. Maxa od czytania sprawozdania, odczytuje następujący projekt ustawy:

„**U s t a w a**”

z dnia o niektórych środkach ku podniesieniu rybołówstwa w wodach wewnątrz kraju.

§. 1. Polityczna władza krajowa oznaczy i ogłosi dla cenniejszych gatunków ryb czas ochrony według pory ich tarła.

§. 2. W czasie ochrony nie wolno chronionych ryb łowić, a przypadkowo złowione należy natychmiast wpuścić nieuszkodzone napowrót do wody.

§. 3. Polityczna władza krajowa oznaczy jako chroniska te wody lub pewne ich przestrzenie, w których ryby cenniejsze się trą, odchowują lub kryją przed powodzią i krą i ustanowi czas, w którym łowienie ryb na tych wodach ma być w ogóle zaniechanem.

§. 4. Na tarliskach w czasie tarła, niemniej na innych wodach za chroniska uznanych w czasie ustanowionym i ogłoszonym w myśl §. 3. nie wolno żadnych ryb łowić, ani też w jakikolwiek bądź sposób niepokoić.

§. 5. Polityczna władza krajowa ustanowi i ogłosi dla cenniejszych gatunków ryb — miarę lub wagę, poniżej których nie wolno je, jako niedorośle poławiać.

§. 6. Polityczna władza powiatowa może wyjątkowo odstąpić od zakazów §§. 2, 4 i 5, i zezwolić uprawnionym do rybołówstwa lub za ich zgodą także innym osobom łowić ryby w celach naukowych lub sztucznego chowu, albo też odłowienia gatunków drapieżnych i podlejszych na korzyść chowu cenniejszych.

W każdym takim wypadku wyda polityczna władza powiatowa osobny imienny certyfikat oznaczający wodę i inne istotne szczegóły połowu.

§. 7. Dynamitu i innych eksplodujących materiałów, tudzież wszelkich trutek rybich i tym podobnych środków odurzających lub zabójczych, jak: wapna lub odwaru roślin itp. nie wolno używać do połowu ryb.

W wypadkach wykazanej potrzeby może polityczna władza krajowa dozwolić użycia materiałów eksplodujących.

§. 8. Nie wolno ustawiać na przepustach jazów żadnych przyrządów do samołowu ryb, ani też wody zastawiać na całej szerokości prądu sieciami, gródkami, odjazdkami lub jakimi bądź innymi sposobami, w ogóle nigdzie niczem tamować swobodnego przeciągu ryb.

§. 9. Polityczna władza krajowa zakazuje łowienia ryb także innymi takimi sposobami i przyrządami, które szkodliwie oddziałują na ich hodowlę.

Jeżeliby jednak w zastosowaniu tego postanowienia wydany zakaz rozciągał się także na sieci dotąd używane, to należy pozostawić dla dalszego ich używania jeszcze rok czasu od wejścia w życie niniejszej ustawy.

§. 10. Zakazuje się moczenia konopi i lnu w wodach płynących i stawach zarybionych. Również wzbronionem jest wszelkie takie tych wód zanieczyszczenie, któreby mogło ryby zatruci. — Władza polityczna powiatowa może wszelako w razie wykazanej konieczności uczynić wyjątek tego zakazu na korzyść przedsiębiorstw rolniczych lub przemysłowych.

§. 11. Ryb niedorosłych do przepisanej wymiaru nie wolno ani sprzedawać i kupować, lub posełać, ani też w domach gościnnych podawać.

Teżsame postanowienia odnoszą się do gatunku ryb podległych ochronie, w czasie ochrony.

Zakaz objęty pierwszym ustępem tego paragrafu nie dotyczy narybku przewożonego w stanie żywym, a przeznaczonego do zarybiania wód w innych miejscowościach.

§. 12. Polityczne władze powiatowe wydając przepisy policyjne przewidziane w ustawach regulujących prawo wodne, powinny z urzędu lub na żądanie uprawnionego do rybołówstwa zarządzić co należy, aby zapobiedz takiemu naruszeniu wykonywania rybołówstwa, którego można uniknąć, tudzież, aby tarliska i inne chroniska ryb nie doznawały szkodliwego ich niepokojenia.

§. 13. Przybory rybackie założone, muszą pod nieobecność rybaka być zaopatrzone znakiem w urzędzie gminy nadbrzeżnej zapisanym, po którym można poznać ich właściciela.

§. 14. Dla wód sięgających poza obręb terytoryalny podległy niniejszej ustawie, i względem których zachodzi konieczność zgodnego z innymi krajami lub władzami państwowymi postępowania, wyda Minister rolnictwa postanowienia względnie zakazy w §§. 1, 2, 3, 8, 9 wspomniane.

§. 15. Postanowienia w §§. od 1 do 14 nie stosują się do stawów i wszelkich rybników w celu gospodarstwa rybnego założonych, bez różnicy, czy one założone są na wodach płynących lub nie.

§. 16. Przekroczenia tej ustawy i wydanych na mocy tejże przepisów, o ile powszechna ustawa karna nie znajdzie zastosowania, mają być karane przez władze polityczne grzywną od pięciu do stu złotych.

W razie, jeżeli uznany za winnego nie jest w stanie grzywny uiścić, należy ją zamienić na karę aresztu, przyczem pięć złotych należy liczyć za jeden dzień aresztu.

Przy przekroczeniach postanowień §§. 2, 7, 8, 9, tudzież zakazu wydanego na mocy §. 11. należy zarazem orzec konfiskatę ryb, wbrew przepisowi złowionych i narzędzi rybackich, wbrew przepisom używanych.

Grzywny i zysk osiągnięty ze sprzedaży skonfiskowanych przyborów rybackich i ryb, wpływają do osobnego funduszu, ku podniesieniu rybołówstwa, który ma zostawać pod zarządem Wydziału krajowego.

Skonfiskowane przybory rybackie, których użycie jest wzbronione, należy przed sprzedażą tak zmienić, aby były nieprzydatne do dalszego użytku w formie zakazanej.

§. 17. Przełożeni gmin i obszarów dworskich, c. k. żandarmerya i organa policji wodnej, mają obowiązek czuwać nad przestrzeganiem postanowień tej ustawy i spostrzeżone przekroczenia podawać do wiadomości władzy politycznej. Ten sam obowiązek ciąży w szczególności na organach policji targowej względem zakazów na mocy §. 11. wydanych.

§. 18. Uprawnionym do rybołówstwa osobom lub gminom wolno powierzać nadzorowanie i ochronę rybołówstwa istniejącym już a zaprzysiężonym organom straży polowej lub lasowej i łowieckiej i zażądać od politycznej władzy powiatowej, zaprzysiężenia ich wedle roty przysięgi, którą ma ustanowić polityczna władza krajowa.

Wolno im także wyłącznie dla rybołówstwa, ustanowić zaprzysiężone organa straży, które jednak powinny posiadać kwalifikacye przepisane dla straży polowej. Do ustanowionych w ten sposób organów nadzoru i ochrony rybołówstwa stosują się postanowienia obowiązujące w ogóle straż polową, a co do ich urzędowego stanowiska, postanowienia ustawy państwowej z dnia 16. czerwca 1872. (dz. p. p. Nr. 84).

§. 19. W szczególności służy organom w myśl §. 17. i 18. do bezpośredniego nadzorowania rybołówstwa powołanym, prawo i obowiązek:

- a) nadzorować wody zarybione swojego okręgu wodnego, jazy, szluzy, groble, łotoki, i t. d. o ile urządzenia te dotyczą rybołówstwa;
- b) przedsiębrać rewizye zbiorników ryb, jakoteż łodzi i przyrządów rybackich;
- c) konfiskować przybory rybackie, tudzież przedsiębrać aresztowania w myśl ustawy z dnia 16. czerwca 1872. (Dz. p. p. Nr. 84).

§. 20. Polityczne władze powiatowe mają zarządzić, by postanowienia §§. 2, 4, 7, 8, 10, 13, 15. i 16. tej ustawy i przepisy wydane na mocy §§. 1, 3, 9, 11. i 12. przypominano w gminach nadbrzeżnych corocznie w czasie ku temu najstosowniejszym przez ogłaszanie tychże w sposób w miejscu używany.

§. 21. Przy wydaniu postanowień i przepisów stosownie do §§. 1, 2, 3, 9. i 11. tej ustawy, powinna polityczna władza krajowa względnie Minister rolnictwa (§. 14) zasięgnąć zdania rzeczoznawców i Wydziału krajowego.

Względem ograniczeń w użytkowaniu wody, które w myśl §. 12. zarządzić ma polityczna władza powiatowa, powinna władza ta wydawać zarządzenia również po zasięgnięciu zdania rzeczoznawców.

§. 22. Wykonanie ustawy tej poruczam Ministrowi rolnictwa i spraw wewnętrznych“.

Po otwarciu ogólnej rozprawy przemawia komisarz rządu.

W rozprawie szczegółowej czyni p. ks. Sawa wniosek ze względu na §. 5., ażeby projekt ten napowrót do komisji odesłać z poleceniem, ażeby komisya wyznaczyła minimum miary i wagi ryb, które mogą być łowione.

P. Pławicki wnosi poprawkę, do §. 9. drugiego ustępu, ażeby czas używania dawnych sieci ograniczyć tylko na przeciąg pół roku.

Wniosek p. ks. Sawy dostatecznie poparty.

P. Gross przemawia przeciw wnioskowi p. ks. Sawy i przeciwnie wnioskowi p. Pławickiego.

Poprawka p. Pławickiego upada jako nie poparta.

Izba uchwała cały projekt ustawy według wniosku komisji.

Na wniosek p. Maxa uchwała Izba przystąpić do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania i uchwała tę ustawę w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca p. Rey odczytuje rezolucyę następującą:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wygotował projekt ogólnej ustawy o rybołówstwie i przedłożył takowy pod obrady Wysokiego Sejmu na najbliższej sesyi“.

Po przemówieniu p. Zatorskiego i sprawozdawcy, uchwała Izba rezulucyę tę według wniosku komisji.

P. Rey odczytuje rezulucyę następującą:

„Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w myśl §. 14. ustawy z dnia wyłał
odnośne rozporządzenia w najkrótszym czasie, a o ile być może równocześnie z wejściem w życie
niniejszej ustawy.“

Izba uchwała tę rezulucyę bez rozprawy.

Następuje wybór jednego członka do komisji dla sprawy konkurencyi kościelnej na miejsce p. Mandyczewskiego Porfirego.

Marszałek zaprasza na skrutatorów pp. Czajkowskiego Hipolita, Goldmana, Korzyńskiego, Łazarskiego, Matkowskiego, Olejnika, Pławickiego.

Marszałek przerywa posiedzenie do ukończenia skrutynium.

Po przerwie ogłasza p. Łazarski wynik wyboru: głosujących było 87 — absolutna większość 44 głosów.

Wybrany został p. Mandyczewski Kornel 80 głosami.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na sobotę dnia 8. października b. r. o godzinie 11. przed południem, z następującym porządkiem dziennym:

P o r z ą d e k d z i e n n y

14. posiedzenia, 4. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w sobotę dnia 8. października 1881 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie przedłożenia Wydziału krajowego z zamknięciem rachunku funduszu szkolnego za rok 1880. — Sprawozdawca p. Pietruski.
2. Sprawozdanie komisji budżetowej nad przedłożeniem Wydziału krajowego o oszczędnościach wydatków na druki. — Sprawozdawca p. Romanowicz.
3. Sprawozdanie komisji budżetowej nad petycjami o przyznanie stabilizacyi urzędnikom i służbie drogowej przy drogach krajowych. — Sprawozdawca p. Jan Stadnicki.
4. Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie zamianowania Dra Szeparowicza stałe prymaryuszem oddziału chirurgicznego w krajowym szpitalu we Lwowie. — Sprawozdawca p. Żywicki.

Koniec posiedzenia o godzinie 1³/₄ po południu.

Marszałek krajowy

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarzo

Turzański w. r.

Jasiński w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Wysokiego Sejmu krajowego po dzień 6. października 1881.

387. Ciepanowski Cypryan, inżynier, przez p. Romanowicza, o przeprowadzenie prób ogniowych z materiałami jego wynalazku.
388. Wydział pow. Sanok, przez p. Słoueckiego, o zniesienie instytucyi mytniczej.

389. Wydział pow. Tłumacz, przez p. Sawę, jak powyżej.
390. Wydział pow. Czortków przez p. Mikołaja Wolańskiego o przeniesienie siedziby Izby handlowej brodzkiej do Tarnopola.
391. Wydział pow. Złoczów, przez p. Jaworskiego, o popieranie instytucji towarzystw zaliczkowych.
392. Myszuga Aleksander, przez p. Sawczyńskiego, o subwencyę na dalsze kształcenie się w śpiewie.
393. Głogowska Amalia, nauczycielka przez p. Tom. Kowalskiego o podwyższenie płacy lub zapomogę.
394. Gmina Bratkowce przez p. ks. Sawę, o przydzielenie do powiatu Stanisławowskiego.
395. Oddział towarzystwa rybackiego w Suchy, przez p. Zatorskiego, o uchwalenie ustawy o ochronie ryb.
396. Rada szkolna okręgowa w Krakowie, przez p. Zatorskiego, o pomnożenie liczby adjutów pedagogicznych dla szkół Krakowskich.
397. Rada szkolna w Kołaczycach przez p. Ig. Łukasiewicza, o podwyższenie płac nauczycielom tamtejszym.
398. Hładyłowicz Julian, g. k. paroch przez p. Turzańskiego, o remuneracyę za naukę religii.
399. Towarzystwo „Ruska Besida“ przez p. Ochrymowicza, o podwyższenie subwencji dla teatru ruskiego.
400. Kulczycki Celestyn, przez p. Ochrymowicza o zapomogę dla swej rodziny.
401. Mieszkańcy powiatu Jarosławskiego przez p. Badeniego, w kwestyi zaległych zaliczek do funduszu konkurencyjnego drogi Bełzec-Jarosławskiej.
402. Towarzystwo wzajemnego kredytu i wsparcia robotników we Lwowie przez p. Merunowicza o zasiłek.
403. Gmina Podhorodce przez p. Ochrymowicza o prawo bezpłatnego poboru surowicy.
404. Wydział pow. Brzeżany, przez p. Jaworskiego o ustanowienie stacyi kolejowej w Zarwanicy.
405. Miłaszewski Adam, dyrektor teatru lwowskiego przez p. Abrahamowicza, o podwyższenie subwencji.
406. Spółka budowli wodnych Jasło, przez p. Mycielskiego, o subwencyę na roboty około regulacyi Wisłoka.
407. Wydawnictwo „Ruskoho Prawotara narodnoho“, przez p. Rożankowskiego o subwencyę.
408. Platon Kostecki tłumacz ruski przy Wydziale krajowym przez p. Merunowicza o podwyższenie płacy.